

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

Науменко С. О.

Робоча програма дисципліни
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 014 Середня освіта

Київ– 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

 Олег ТОПУЗОВ
від "05" жовтня 2023 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора з науково-
експериментальної роботи Інституту
педагогіки НАПН України

 Тетяна ЗАСЬКІНА
від "05" жовтня 2023 р.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

КИЇВ-2023

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 Марина ЗАГОРУЛЬКО

УДК 378.014.6(073)

Забезпечення якості освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 21 с.

Автор:

Науменко Світлана Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Подопригора Наталія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, професор кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка;

Головко Микола Васильович, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 10 від «05» жовтня 2023 р.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Науменко Світлана Олександрівна, 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Дисципліна за вибором
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>014 «Середня освіта»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		2-й
		Семестр
Індивідуальне заняття не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>Доктор філософії</u>	4-й
		Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Самостійна робота
20 год.		
		Вид контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Забезпечення якості освіти» є сформувати у здобувачів знання про систему забезпечення якості освіти та її проблеми в Україні й світі, про особливості сертифікаційного оцінювання (державна підсумкова атестація й зовнішнє незалежне оцінювання) в Україні та зарубіжних країнах; уявлення про основні поняття і категорії педагогічної діагностики та особливості тестування і моніторингу якості освіти; сформувати вміння розробляти й аналізувати педагогічні тести та використовувати їх в процесі власної науково-дослідної діяльності; сформувати вміння проводити контроль, оцінку і моніторинг якості освіти з використанням тестових технологій.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

- здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання (ЗК 1). Уміння працювати з джерелами різних типів, здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації, застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації;

- *здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 2)*. Уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення, уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної діяльності;

- *здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності (ЗК 3)*. Уміння здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінювати її результативність, уміння опрацьовувати й оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного і критичного мислення;

- *здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності (ЗК 4)*. Уміння виявляти кращі сучасні інноваційні освітньо-педагогічні практики та адаптувати їх до потреб системи освіти в Україні;

- *здатність розв'язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК 8)*. Уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; уміння організовувати та здійснювати наукову діяльність із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

фахові компетентності (ФК):

- *здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та інтегрованих курсів у закладах освіти (ФК 1)*. Уміння здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;

- *здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, розуміти іноземні наукові тексти за напрямом досліджень (ФК 2)*. Уміння здійснювати усну і письмову комунікацію державною мовою та формулювати усно і письмово науково обґрунтовані думки (державною та іноземною/іноземними мовами);

- *здатність здійснювати та організовувати проектну діяльність в конкретній предметній освітній галузі (ФК 4)*. Уміння здійснювати проектну діяльність в конкретній предметній освітній галузі;

- *здатність здійснювати моніторинг та оцінювання результатів власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній освітній галузі, визначати напрями подальших досліджень та індивідуальні професійно-педагогічні потреби (ФК 6)*. Уміння застосовувати різні форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та педагогічної діяльності.

Результати навчання дисципліни «Забезпечення якості освіти» можна вважати успішними за умови досягнення

програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none"> – знання про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; – знання про сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації; – знання про методи та інструменти оброблення та аналізу інформації. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння працювати з джерелами різних типів; – уміння здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; – уміння застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації.
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> – знання про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту;

	<p>та освітні практики;</p> <ul style="list-style-type: none"> – освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації; – знання про креативне мислення, інноваційну науково-дослідну діяльність в галузі освіти та методи її активізації. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; – уміння застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень; – уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності.
ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> – знання про особливості здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти; – знання про стратегії застосування аналітичного та критичного мислення. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінювати її результативність; – уміння опрацьовувати та оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного й критичного мислення; – уміння здійснювати аналітичну діяльність під час організації та реалізації освітнього процесу та критично оцінювати його результативність.
ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> – знання про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння виявляти кращі сучасні освітньо-педагогічні практики; – уміння адаптувати інноваційні освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; – уміння застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного закладу освіти.
ПРН 8	<ul style="list-style-type: none"> – знання основ етики організації і здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; – знання принципів професійної етики та академічної доброчесності; – знання вимог законодавства щодо дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння організовувати і здійснювати наукову діяльність та освітній процес з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; – уміння стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної доброчесності.
ПРН 10	<ul style="list-style-type: none"> – знання історико-педагогічних особливостей та тенденцій розвитку методики навчання відповідно до предметних спеціальностей; – знання принципів побудови та механізмів реалізації освітніх стандартів, освітніх та модельних навчальних програм; 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння визначати актуальні проблеми методичної науки та освітньої практики (відповідно до предметної освітньої галузі); – уміння моделювати зміст навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу та реалізовувати його в навчальній, модельній навчальній програмі та підручнику;

	<ul style="list-style-type: none"> – знання вимог до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); – знання традиційних та інноваційних методик і технологій моделювання змісту навчання, створення й оцінювання якості сучасного підручника; – знання про застосування принципів диференціації та інтеграції в навчанні, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; – знання сучасних технологій та інструментів контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміти визначати вимоги до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); – уміння здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
ПРН 11	<ul style="list-style-type: none"> – знання про норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення – знання про прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти для висловлення ними думок, почуттів і ставлень в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності; – знання про стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу; – знання іноземної мови на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою (іноземною/іноземними мовами); – уміння застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти; – уміння висловлювати думки, почуття і ставлення в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності (державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формулювати усно та письмово науково обґрунтовані думки (державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формувати в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.
ПРН 15	<ul style="list-style-type: none"> – знання критеріїв оцінювання результатів науково-дослідної і освітньої діяльності наукової установи, закладу освіти, науковця та педагогічного працівника; – знання форм та інструментарію моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та практичної педагогічної діяльності; – знання форм і технологій безперервного професійного розвитку; – знання сучасних вітчизняних та 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння встановлювати результати власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній предметній освітній галузі; – уміння здійснювати самоаналіз результатів науково-дослідної та професійної діяльності; – уміння застосовувати різні форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння визначати індивідуальні професійні потреби;

	зарубіжних тенденцій формування професійної траєкторії науковця та педагога.	<ul style="list-style-type: none"> – уміння розробляти критерії оцінювання науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння коригувати власну професійну траєкторію за результатами оцінювання якості науково-дослідної та педагогічної діяльності.
--	--	---

Результати навчання дисципліни «Забезпечення якості освіти» можна вважати успішними за умови досягнення

предметних результатів:

- **здатності орієнтуватися** в основних поняттях і категоріях педагогічної діагностики та особливостях тестування і моніторингу якості освіти;
- **здатності орієнтуватися** в складових частинах системи забезпечення якості освіти;
- **здатності розробляти** тестові завдання різних форм;
- **здатності порівнювати**, аналізувати тестові завдання, проводити експертизу їх форми і змісту та доопрацьовувати тестові завдання відповідно до результатів експертизи;
- **здатності проводити** контроль, оцінку і моніторинг якості освіти з використанням тестових технологій.
- **здатності використовувати** знання, вміння і навички, отримані в результаті вивчення навчальної дисципліни, під час власних наукових досліджень.

У **результаті** вивчення дисципліни «Забезпечення якості освіти» здобувач повинен:

знати:

- понятійно-категоріальний апарат педагогічного тестування, моніторингу якості освіти, державної підсумкової атестації і зовнішнього незалежного оцінювання;
- критерії і показники якості освіти;
- мету і складові частини системи забезпечення якості освіти;
- умови і чинники забезпечення якості освіти;
- проблеми забезпечення якості освіти;
- завдання і функції моніторингу якості освіти;
- види моніторингових досліджень;
- етапи підготовки і проведення моніторингового дослідження якості освіти;
- мету, завдання, інструментарій національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти та їх вплив на удосконалення національних освітніх систем;
- форми тестових завдань та вимоги до їх створення;
- особливості бланкового і комп'ютерного тестування та комп'ютерного адаптивного тестування;
- особливості процедури проведення тестування;
- процедуру проведення державної підсумкової атестації (ДПА) і зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) в Україні;
- особливості проведення сертифікаційного оцінювання в інших країнах;
- особливості структури і змісту тестових завдань сертифікаційного оцінювання в Україні та в інших країнах;

вміти:

- розробляти тестові завдання різних форм;
- порівнювати, аналізувати тестові завдання, проводити експертизу їх форми і змісту та доопрацьовувати тестові завдання відповідно до результатів експертизи;

- розробляти й аналізувати тестові завдання ЗНО випускників закладів загальної середньої освіти;
- проводити тестування та аналізувати його результати;
бути здатним:
- аналізувати, порівнювати, робити висновки, обґрунтовувати і відстоювати свою точку зору;
- використовувати знання, вміння і навички, отримані в результаті вивчення навчальної дисципліни, під час власних наукових досліджень

Програма навчальної дисципліни «Забезпечення якості освіти» складається з одного модуля. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Тема 1. Проблема забезпечення якості освіти. Моніторинг якості освіти	8	2	2	-	4
Тема 2. Державна підсумкова атестація й зовнішнє незалежне оцінювання як форми випускних іспитів у закладах загальної середньої освіти й вступних іспитів до закладів вищої освіти: вітчизняний та зарубіжний досвіди	22	2	4	-	16
Всього годин	30	4	6	-	20

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Проблема забезпечення якості освіти. Моніторинг якості освіти	2
2.	Державна підсумкова атестація й зовнішнє незалежне оцінювання як форми випускних іспитів у закладах загальної середньої освіти й вступних іспитів до закладів вищої освіти: вітчизняний та зарубіжний досвіди	2
	Разом	4

Тема 1. Проблема забезпечення якості освіти. Моніторинг якості освіти (2 год)

Поняття «якість освіти». Чинники реалізації якості освіти. Критерії і показники якості освіти. Система забезпечення якості освіти (мета та її складові частини). Проблеми

забезпечення якості освіти в Україні. Вплив воєнного стану (2022-2023) та двох років карантину (2020-2021) на якість освіти в Україні.

Поняття «моніторинг якості освіти». Види моніторингу якості освіти. Об'єкти моніторингу в освіті. Завдання моніторингу в освіті. Міжнародні порівняльні дослідження якості освіти (TIMSS, PISA та ін.), участь в них України та їх значення для України. Національні моніторингові дослідження якості освіти: «Моніторинг якості загальної середньої освіти за результатами навчання учнів у початковій та основній школі» (2013), «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» (2018, 2021) (їх значення і результати).

Тема 2. Державна підсумкова атестація й зовнішнє незалежне оцінювання як форми випускних іспитів у закладах загальної середньої освіти й вступних іспитів до закладів вищої освіти: вітчизняний та зарубіжний досвіди (2 год)

Поняття «державна підсумкова атестація» і «зовнішнє незалежне оцінювання». Історія проведення ДПА в Україні. Історія становлення та проведення ЗНО в Україні. Особливості сертифікаційного оцінювання (ДПА і ЗНО) в Україні та зарубіжних країнах. Національний мультипредметний тест (2022-2023). Комп'ютерне адаптивне тестування. Тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) (2010-2011). Тест загальних навчальних правничих компетентностей (ТЗНПК).

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Моніторинг якості освіти	2
2.	Державна підсумкова атестація і зовнішнє незалежне оцінювання в Україні	2
3.	Якість освіти та проблема її забезпечення. Світовий досвід запровадження сертифікаційного оцінювання	2
	Разом	6

Тема 1. Моніторинг якості освіти (2 год)

Питання для обговорення:

1. Моніторинг як інструмент оцінювання якості освіти. Завдання та функції моніторингу в освіті.
2. Види моніторингових досліджень. Внутрішній і зовнішній моніторинг.
3. Міжнародні порівняльні дослідження як інструмент моніторингу якості освіти (мета, завдання, інструментарій) та їх значення для країн-учасниць.
4. Україна як учасник міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.
5. Національні моніторингові дослідження якості освіти.

Тема 2. Державна підсумкова атестація і зовнішнє незалежне оцінювання в Україні (2 год)

Питання для обговорення:

1. Зміст понять: «державна підсумкова атестація» і «зовнішнє незалежне оцінювання».
2. ДПА і ЗНО в Україні: історія, сучасність та шляхи удосконалення. Національний мультипредметний тест (2022-2023).
3. Тестові завдання вітчизняних ДПА і ЗНО, їх позитивні риси і недоліки.
4. Тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) у системі ЗНО (2010-2011).

5. Тест загальних навчальних правничих компетентностей (ТЗНПК) як складова частина єдиного фахового вступного випробування для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Тема 3. Якість освіти та проблема її забезпечення. Світовий досвід запровадження сертифікаційного оцінювання (2 год)

Питання для обговорення:

1. Сертифікаційне оцінювання (ДПА і ЗНО) в зарубіжних країнах: історія та сучасність.
2. Тестові завдання сертифікаційного оцінювання (ДПА і ЗНО) в зарубіжних країнах: їх особливості, позитивні риси і недоліки.
3. Шляхи удосконалення вітчизняних ДПА і ЗНО з позиції міжнародного досвіду.
4. Складові системи забезпечення якості освіти в закладах освіти.
5. Якість освіти в Україні з позиції міжнародного досвіду та шляхи її підвищення.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Забезпечення якості освіти» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 5 теми (по 4 години кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання та/або презентації.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
1.	<p>Особливості структури і змісту тестових завдань національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти</p> <p>Ознайомлення з тестовими завданнями одного із міжнародних порівняльних досліджень якості освіти (TIMSS, PISA, PIRLS, CIVICS, SITES тощо) і тестовими завданнями національного дослідження («Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» (2018, 2021) або «Моніторинг якості загальної середньої освіти за результатами навчання учнів у початковій та основній школі» (2013)) та підготовка письмової роботи щодо їх порівняння, аналізу форм і змісту тестових завдань, виявлення їх переваг і недоліків.</p> <p><i>(Письмова робота на 1-2 аркушах формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на семінарському занятті).</i></p>	4
2.	<p>Особливості структури і змісту тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання в Україні. Розроблення тестових завдань ЗНО</p> <p>Ознайомлення з тестовими завданнями ЗНО або Національного мультипредметного тесту і складання за їх прикладом 10 тестових</p>	4

	завдань (різних форм) з будь якого навчального предмета. (Письмова робота на 1-2 аркушах формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на семінарському занятті).	
3.	ДПА і ЗНО в Україні: переваги й недоліки. Удосконалення вітчизняної ДПА і ЗНО Підготовка доповіді про переваги й недоліки ДПА і ЗНО в Україні та напрями їх удосконалення. (Письмова робота на 1-2 аркушах формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на семінарському занятті).	4
4.	Особливості застосування сертифікаційного оцінювання в зарубіжних країнах Підготовка доповіді про особливості застосування сертифікаційного оцінювання в будь якій одній зарубіжній країні. (Письмова робота на 1-2 аркушах формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на семінарському занятті).	4
5.	Складові системи забезпечення якості освіти в закладах освіти Складання схеми зовнішнього і внутрішнього забезпечення якості освіти в закладах освіти. (Графічна схема на 1 аркуші формату А4, презентація у PowerPoint на семінарському занятті)	4
	Разом	20

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне дослідницьке завдання – «Вплив дисертаційного дослідження здобувача на якість освіти в Україні» (доповідь).

Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ) з навчальної дисципліни «Забезпечення якості освіти» – це поєднання науково-дослідної та навчально-прикладної роботи здобувача, яка містить результати як дослідницького пошуку, так і прикладні ідеї реалізації проекту.

Мета ІДЗ – самостійне вивчення частини матеріалу дисципліни, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІДЗ – доповідь здобувача про вплив його дисертаційного дослідження на якість освіти в Україні.

Орієнтовна структура ІДЗ. Воно повинно містити:

– обґрунтування актуальності, необхідності для суспільства такого дисертаційного дослідження;

– передбачення соціального ефекту;

– план просування та реалізації.

Захист ІДЗ відбувається на останньому семінарському занятті й супроводжується презентацією у програмі PowerPoint.

У таблиці 7.1 подано критерії оцінювання ІДЗ та відповідну шкалу оцінювання.

Критерії оцінювання ІДЗ

№ з/п	Критерій оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за критерієм
1	Обґрунтування актуальності, необхідності для суспільства такого дисертаційного дослідження	5
2	Передбачення соціального ефекту	5
3	План просування та реалізації	5
4	Презентація і захист	5
	Разом	20 балів

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання дисципліни застосовуються словесні, наочні й практичні методи навчання; загальнонаукові методи дослідження; інтерактивні методи навчання («Мікрофон», семінар-дискусія тощо), навчальні дискусії.

Словесні й наочні методи навчання, загальнонаукові методи дослідження й інтерактивні методи навчання використовуються під час лекцій і семінарських занять, практичні – під час здійснення здобувачами самостійної роботи та індивідуального дослідницького завдання.

Під час проведення лекцій і семінарських занять використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення, усне опитування, бесіда, дискусія.

До наочних методів навчання, які застосовуються під час викладання дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Зокрема:

за типом пізнавальної діяльності:

- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні – лекція, пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої

освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями здобувачами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських занять, виконання здобувачами самостійних робіт й індивідуального дослідницького завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях та під час підсумкового контролю (заліку). При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізньєнь на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських і лекційних заняттях (впродовж семестру вивчення дисципліни), 15 балів – на заліку.

Необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю є виконання ним індивідуального завдання, за яке здобувач може отримати від 1 до 20 балів.

Схеми нарахування балів з дисципліни подано у таблицях 10.1 та 10.2.

Таблиця 10.1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання, самостійна робота, залік										Індивідуальне дослідницьке завдання	Підсумковий контроль (залік)	Сума
Т1			Т2									
Л	С	С/р	Л	С	С/р	С/р	С	С/р	С/р			
2	10	6	2	10	6	6	10	6	7	20	15	100

Скорочення: Л – лекція; С – семінарське заняття; С/р – самостійна робота.

Т1, Т2 – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне дослідницьке завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю.

Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка за одне завдання	Кількість завдань	Сума балів за даний тип завдання
Відвідування навчальних занять (лекцій, семінарських занять)	2 бали	2+3	10 балів
Робота на семінарському занятті	8 балів	3	24 бали
Самостійна робота	6 або 7 балів*	5	31 бал
ІДЗ	20 балів	1	20 балів
Разом			85 балів

* Лише самостійна робота № 5 «Складові системи забезпечення якості освіти в закладах освіти» оцінюється у 7 балів, усі інші – у 6 балів.

Умови нарахування балів

За кожне відвідування навчального заняття (лекції, семінарського заняття) здобувач може отримати 2 бали. Якщо здобувач спізнився на навчальне заняття або під час дистанційного навчання не включив відеокамеру, то отримує лише 1 бал. З урахуванням того, що з дисципліни передбачено 5 аудиторних занять (2 лекції та 3 семінарських заняття), то за відвідування здобувач може отримати 10 балів. Здобувач, що не був присутнім на занятті з поважної причини, може отримати 2 бали за відвідування лише за умови перескладання даної теми (як лекції, так і семінарського заняття) та пред'явлення документа, що пояснює поважність причини відсутності.

За роботу на кожному семінарському занятті здобувач може отримати по 8 балів (3 семінарських заняття – усього 24 бали). З восьми можливих балів за семінарське заняття 5 балів можна отримати за доповідь, а інші 3 бали – за активну участь в дискусії. Тобто, аспірант, що не був присутнім на семінарському занятті, при відпрацюванні може отримати максимум 5 балів. (Усього на семінарському занятті здобувач може отримати до 10 балів, з яких 2 бали – за відвідування, 8 балів – за роботу на семінарському занятті.)

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено 5 завдань для самостійної роботи, за кожне з яких можна отримати 6 або 7 балів (лише самостійна робота № 5 «Складові системи забезпечення якості освіти в закладах освіти» оцінюється у 7 балів, всі інші – у 6 балів). (Усього здобувач може отримати 31 бал за всі самостійні роботи).

За індивідуальне дослідницьке завдання здобувач може отримати максимум 20 балів. Виконання цього завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю (заліку).

Перескладати будь-який вид навчального завдання дозволяється не більше двох разів.

Таким чином, до заліку здобувач може набрати до 85 балів.

Якщо здобувач набирає менше 35 балів за 100-бальною шкалою, то повинен повторно прослухати курс.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Презентації лекцій викладача.
2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Забезпечення якості освіти» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferencija/2019/posibniki/abetka%20dlya%20directora.pdf>.
2. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська. 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
4. Гриневич Л., Лікарчук І. Зовнішнє незалежне оцінювання в Україні: історія, уроки, ризики : істор. нарис. 2011. 48 с.
5. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи : аналітико-методичні матеріали / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова ; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726079/>.
6. Журнал «Вісник ТІМО. Тестування і моніторинг в освіті».
7. Концепція забезпечення якості вищої освіти України (за результатами проекту Tempus "TRUST" "Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти України"). *Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту* : навч. посіб. / вид. "Компанія "Манускрипт". Львів, 2014. С. 540-570. URL: <http://theologia.ucu.edu.ua/uk/bogoslovski-praci/392-koncepcija-zabezpechennja-jakosti-vyshchoji-osvity-ukrajiny>.

8. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ : Богданова А. М., 2009. 404 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/5435/>.

9. Методи, засоби і процедури державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання випускників гімназії: практичний посібник / О. І. Ляшенко, Т. О. Лукіна, Ю. О. Жук, Л. С. Ващенко, С. Г. Головка, А. В. Гривко, С. О. Науменко ; за заг. ред. Ю. О. Жука [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 177 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729401/>.

10. Методика державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання випускників гімназії : методичні рекомендації / О. І. Ляшенко, Т. О. Лукіна, Ю. О. Жук, Л. С. Ващенко, С. Г. Головка, А. В. Гривко, С. О. Науменко ; за заг. ред. Ю. О. Жука [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 83 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729076/>.

11. Методичні рекомендації з проведення моніторингу якості загальної середньої освіти за результатами навчання учнів у початковій та основній школі (Лист ПТЗО № 14.1/10-2824 від 27.08.13 року) [Електронний ресурс]. *Освіта.ua* : веб-сайт. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36953/.

12. Моніторинг у 5-х та 10-х класах [Електронний ресурс]. *Освіта.ua* : веб-сайт. URL: <http://osvita.ua/school/monitoring/>.

13. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : К.І.С., 2004. 128 с.

14. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Пед. думка, 2016. 448 с. (До 25-річчя незалежності України). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/166230/>.

15. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови) ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/>.

16. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>.

17. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти : монографія / за ред. О. І. Ляшенка. Київ : Пед. думка, 2011. 160 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/2967/>.

18. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 1480 від 30.11.2020. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20>.

19. Про освіту : Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380). *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

20. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січня 2020 року № 463-ІХ. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.

21. Проблеми якості освіти: теоретичні й практичні аспекти. *Матеріали методологічного семінару АПН України, 15 листопада 2006 р., Київ*. Київ : СПД Богданова А. М., 2007. 336 с.

22. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. Київ : Грамота, 2012. 504 с.

23. Старша школа зарубіжжя: організація та зміст освіти / за ред. О. І. Локшиної. Київ : СПД Богданова А. М., 2006. 232 с.
24. Теоретико-методичні засади побудови моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти : монографія / за ред. О. І. Ляшенка, Ю. О. Жука. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713252/>.
25. Тест загальної навчальної компетентності (демонстраційний варіант). ТЗНК 2011 / Український центр оцінювання якості освіти. URL: http://www.athens.kiev.ua/wordpress/wp-content/uploads/2012/01/20120119_demo_tznk_2011.pdf.
26. Тест загальної навчальної правничої компетентності (ТЗНПК) у системі вступу на магістерські програми за спеціальністю 081 «Право»: інформаційні матеріали / укладачі: Раков С. А., Терещенко В. М. Київ, 2017. 26 с. URL: [http://nau.edu.ua/site/variables/docs/pk/2017/Pravo/1.-tznpk-2017-\(buklet-rozshirenij\).pdf](http://nau.edu.ua/site/variables/docs/pk/2017/Pravo/1.-tznpk-2017-(buklet-rozshirenij).pdf).
27. Тестові технології оцінювання ключових і предметних компетентностей учнів основної і старшої школи : монографія / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. Київ : Педагогічна думка, 2014. 200 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/9410/>.
28. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 16-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2015_1_5.
29. Ярощук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 304 с.
30. TIMSS-2007: засади вимірювання і відкриті завдання із математики та природничих наук для 4 і 8 класів / Мулліс Іна В. С., Мартін Майкл О., Руддок Грехем Дж. та ін. ; пер. з англ. Харків : Факт, 2006. 672 с.

Додаткова

1. Бунтурі Ю. В., Каніщева О. В., Вовк М. А., Лютенко І. В. Адаптивне навчання, як один з перспективних напрямків у сучасній інформаційній навчальній системі. *Системи обробки інформації*. 2017. № 2 (148). С. 155–162 URL: <http://www.hups.mil.gov.ua/periodic-app/article/17412/ukr>.
2. Бобак Н. В., Мартинюк О. В., Марочко Н. М. Моніторинг якості освіти: міжнародний досвід. URL: <http://www.ipro.if.ua/files/%D0%86%D0%9C/MON/Bobak.pdf>.
3. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посібник. Київ : Майстер-клас, 2006. 160 с. URL: <https://testcentr.org.ua/books/stvoryuyemo-yakisnyy-test.pdf>.
4. Варіанти тестів моніторингу. *Конотопська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 3* : веб-сайт. URL: http://konotop3school.at.ua/index/varianti_testiv_monitoringu/0-42.
5. Вимірювання в освіті : підручник / за ред. О. В. Авраменко. Кіровоград : Лисенко В. Ф., 2011. 360 с. URL: http://moodle.ndu.edu.ua/pluginfile.php/889/mod_page/content/1/Vymir_v_Osviti_redak_Avramenko.pdf.
6. Громовий В. В. Самооцінювання якості роботи закладу загальної середньої освіти : рекомендації [Електронне видання]. Дніпро : Середняк Т. К., 2019. 87 с. URL: <https://znayshov.com/FR/6416/210.pdf>.
7. Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти : Постанова Кабінету Міністрів України № 1095 від 25 серпня 2004 р. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1095-2004-%D0%BF#Text>.
8. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-736-7-2023-190>. URL:

<https://undip.org.ua/library/diahnostyka-ta-kompensatsiia-osvitnikh-vtrat-u-zahalniy-seredniy-osviti-ukrainy-metodychni-rekomendatsii/>.

9. Європейська якість навчання для кращої успішності учнів : збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів / Любов Божкова, Ольга Густенко, Світлана Дячок, Юлія Желізко, Тетяна Іскоростенська, Олена Лобунська, Вікторія Міхеєва, Алла Могила, Світлана Путятіна, Світлана Цінько ; уклад.: Олена Локшина і Оксана Заболотна ; за заг. ред. Олега Топузова ; НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2022. 89 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-607-0-2022-97>.

URL: <https://undip.org.ua/library/yevropeyska-yakist-navchannya-dlya-krashchoyi-uspishnosti-uchniv/>.

10. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови. Методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засе́кіної ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. 296 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-983-360-0-2022-70>.

11. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи / методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засе́кіної ; Ін-т педагогіки НАПН України. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. 192 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-737-4-2023-192>. URL: <https://undip.org.ua/library/zahalna-serednia-osvita-ukrainy-v-umovakh-voiennoho-stanu-ta-vidbudovy-realii-dosvid-perspektyvy-metodychni-rekomendatsii/>.

12. Збірник завдань для розвитку математичної компетентності учнів у форматі PISA / авторський колектив ; за заг. ред. професора О. М. Топузова ; укладач: Д. В. Васильєва [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2022. 120 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-447-2-2022-120>.

URL: <https://undip.org.ua/library/zbirnyk-zavdan-dlia-rozvytku-matematychnoi-kompetentnosti-uchniv-u-formati-pisa/>.

13. Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у форматі PISA / авторський колектив ; за заг. ред. професора О. М. Топузова ; укладач: Л. М. Калініна [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2022. 124 с. URL: <https://undip.org.ua/library/zbirnyk-zavdan-dlia-rozvytku-pryrodnycho-naukovoii-kompetentnosti-uchniv-u-formati-pisa/>

14. Калініна Л. М., Топузов О. М., Лапінський В. В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т.80 № 6. С. 346–368. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3912>.

URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912/1751>.

15. Кремень В. Г., Биков В. Ю., Ляшенко О. І., Литвинова С. Г., Луговий В. І., Мальований Ю. І., Пінчук О. П., Топузов О. М. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи : Наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи», 18-19 листопада 2022 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. Т. 4. № 2. С. 1-49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>.

URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/320>.

16. Лукіна Т. Оцінювання як інструмент управління якістю загальної середньої освіти. *Педагогічний пошук*. 2005. № 2(46). С. 12–14.

17. Лукіна Т. О. Вимірювання й управління якістю освіти : навч.-метод. матеріали. Київ : Експрес-об'ява, 2007. 50 с.

18. Ляшенко О. І. Оцінювання навчальних досягнень учнів за допомогою адаптивного тестування. *Освіта для миру = Edukacja dla pokoju*. 2019. Том 1. С. 178-189. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718779/>.
19. Ляшенко О. І. Якість освіти: проблеми оцінювання, моніторингу та управління. *Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002* : збірник наукових праць до 10-річчя АПН України / Академія педагогічних наук України. Ч. 1. Харків : ОВС, 2002. С. 243–250.
20. Ляшенко О. І., Раков С. А. Тест загальної навчальної компетентності: основні засади і результати пілотування. *Педагогіка і психологія*. 2012. № 2. С. 27–35. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/4523/>.
21. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу : посібник / Ляшенко О. І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. Київ : Педагогічна думка, 2012. 160 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/2969/>.
22. Моніторинг стандартів освіти / за ред. Альберта Тайджмана і Т. Невілла Послтвейта ; переклала з англ. Ірина Пилипчук. Львів : Літопис, 2003. 328 с. (Серія : Освіта).
23. Моніторинг якості освіти: становлення та розвиток в Україні: рекомендації з освітньої політики / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ, 2004. 160 с.
24. Національний освітньо-науковий глосарій. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 524 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1tGrKFIMOY8WlQz9LR_9Co06JVZh3MrZF/view.
25. Порівняльна педагогіка. *Освітня політика. Портал громадських експертів* : веб-сайт. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.
26. Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти : Постанова Кабінету Міністрів України № 1312 від 31 грудня 2005 року. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1312-2005-%D0%BF#Text>.
27. Прокопенко Н. Основні результати міжнародного порівняльного дослідження якості природничо-математичної освіти TIMSS 2011. *Освітня політика. Портал громадських експертів* : веб-сайт. 2013. URL: <http://education-ua.org/ua/analytics/68-osnovni-rezultati-mizhnarodnogo-porivnyalnogo-doslidzhennya-yakosti-prirodnycho-matematichnoji-osviti-timss-2011>.
28. Совсун І. Освітні вимірювання в Україні. Дорожня карта. *Освітня політика. Портал громадських експертів* : веб-сайт. 2017. URL: <http://education-ua.org/ua/analytics/942-osvitni-vimiryuvannya-v-ukrajini-dorozhnya-karta>.
29. Стан та шляхи підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти в Україні : аналітико-методичні матеріали / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова ; укл. М. В. Головка. Київ : Інститут педагогіки НАПН України; Педагогічна думка, 2021. 116 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-605-6-116>. URL: <https://undip.org.ua/library/stan-ta-shliakhy-pidvyshchennia-iyakosti-shkilnoi-prirodnycho-matematichnoyi-osvity-v-ukrajini-analityko-metodychni-materialy-2/>.
30. Стрелюк О. Моніторинг середньої освіти, запрограмований на провал. *LB.ua* : веб-сайт. URL: https://lb.ua/blog/olha_strelyuk/239380_monitoring_serednoi_osviti.html.
31. Топузов О. М. Євроінтеграційний поступ освіти України: стратегічні орієнтири. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2020: глобалізований простір інновацій* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 28 травня 2020 р. / НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України ; за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ ; Біла Церква : Авторитет, 2020. С. 109–110. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020>. URL: https://comparlab.org.ua/?page_id=228.
32. Топузов О. М. Підручникотворення в ракурсі нової української школи та цілей PISA. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації* : матеріали V Міжнародної наук.-практ.

конференції (Київ, 27–28 травня 2021 р.). 2021. С. 39–40. DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-39-44>.

33. Топузов О. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого навчання предметів природничого циклу. *Рідна школа*. 2012. № 1-2. С. 13-16.

34. Топузов О. М., Засекіна Т. М. Науково-методичний супровід нової української школи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2021. Том 3. № 2. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-13>.

URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/200>

35. Топузов О., Калініна Л. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 4. С. 34–44. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/563>.

36. УРОКИ PISA-2018: методичні рекомендації / кол.авт.: Васильєва Д.В., Головка М.В., Жук Ю.О., Козленко О.Г., Ляшенко О.І., Науменко С.О., Новосьолова В.І. / Інститут педагогіки НАПН України. Київ: Педагогічна думка, 2020. 96 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/719572/>.

37. Федорук П. І. Адаптивні тести: загальні положення. *Математичні машини і системи*. 2008. № 1. С. 115-127. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/748/10-fedoruk.pdf?sequence=1>.

38. Федорук П. І. Використання адаптивних тестів в інтелектуальних системах контролю знань. *Штучний інтелект*. 2008. № 3. С. 380-387. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6981/03-Fedoruk.pdf?sequence=1>.

39. Lokshyna O. I., Topuzov O. M. COVID-19 and education in Ukraine: responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*. 2021. Vol. 39. No. 1. P. 207-230. DOI: <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/725395/>.

40. Topuzov O., Bibik N., Lokshyna O., Onoprienko O. Organisation of primary education at war in Ukraine: results of a survey of primary education specialists. *Education: Modern Discourses*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2022-5-01> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734255/>.

41. Topuzov O., Malykhin O., Aristova N. General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the Covid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. 2022. № 1. P. 549-559. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>.

Інформаційні ресурси

1. Державна підсумкова атестація. *Міністерство освіти і науки України*: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/derzhavna-pidsumkova-atestatsiya>.

2. *Державна служба якості освіти України*: веб-сайт. URL: <https://sqe.gov.ua/presentr/>.

3. ЗНО для магістрів. *Український центр оцінювання якості освіти*: веб-сайт. URL: <http://testportal.gov.ua/zno-dlya-magistriv/>.

4. Моніторинг початкової освіти. *Український центр оцінювання якості освіти*: веб-сайт. URL: <https://testportal.gov.ua/zagalna-informatsiya-pochatkova/>.

5. *Український центр оцінювання якості освіти*: веб-сайт. URL: <http://testportal.gov.ua/>.

6. *PISA*: веб-сайт. URL: <http://www.oecd.org/pisa/>.

7. *PISA. Ukraine*: веб-сайт. URL: <http://pisa.testportal.gov.ua/>.

8. *TIMSS and PIRLS*: веб-сайт. URL: <https://timssandpirls.bc.edu/>.

УДК 378.014.6(073)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 10 від «05» жовтня 2023 р.).

Науменко С. О. Забезпечення якості освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / Науменко С. О. [Електронне видання]. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. – 21 с.

Рецензенти:

Подопригора Наталія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, професор кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка;

Головко Микола Васильович, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України.

Зміст курсу розкриває проблеми забезпечення якості освіти в Україні та світі, особливості сертифікаційного оцінювання (державна підсумкова атестація й зовнішнє незалежне оцінювання) в Україні та зарубіжних країнах; дає уявлення про основні поняття і категорії педагогічної діагностики та особливості тестування і моніторингу якості освіти.

The content of the course reveals the problems of ensuring the quality of education in Ukraine and in the world, the features of certification assessment (state final certification and external independent assessment) in Ukraine and in foreign countries; presents an idea of the basic concepts and categories of pedagogical diagnostics and features of testing and monitoring the quality of education.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік
© Науменко Світлана Олександрівна, 2023 рік